

REGNSKAPSEXPERTEN DA
Økern torgvei 1
0580 OSLO

VÅR REFERANSE
22/12321

DERES REFERANSE

DATO
21.05.2023

Tilsynsrapport - vedtak

Finanstilsynet viser til stedlig tilsyn avholdt 6. desember 2022. Foreløpig tilsynsrapport og varsel om overtredelsesgebyr ble sendt selskapet 28. mars 2023. Regnskapsselskapets tilsvarende svar er mottatt 3. og 8. mai 2023.

Tilsynet omfattet det godkjente regnskapsselskapet Regnskapsexperten DA, org. nr. 920 542 573 og dets daglige leder som er statsautorisert regnskapsfører. Selskapet har fire deltakere, hvorav ytterligere én er statsautorisert regnskapsfører.

Selskapet hadde på tilsynstidspunktet 98 regnskapsoppdrag og en omsetning i 2021 på ca. kr 4,9 mill. Det er tre ansatte i regnskapsselskapet i tillegg til de fire deltakerne.

Bakgrunnen for tilsynet var at Finanstilsynet hadde mottatt signaler fra Registerenheten i Brønnøysund om at regnskapsselskapet hadde bekreftet søknader etter kompensasjonsordningen for næringslivet som var blitt avvist etter kontroll.

Formålet med tilsynet var å kontrollere om regnskapsføringsvirksomheten drives i samsvar med de kravene som gjelder, herunder om oppdragene gjennomføres i samsvar med god regnskapsføringsskikk. Den rettslige standarden "god regnskapsføringsskikk" utfylles av en standard utarbeidet av Regnskap Norge, DnR og Økonomiforbundet. Også etterlevelsen av annen lovgivning som gjelder for virksomheten, ble kontrollert.

Regnskapsforetak og statsautoriserte regnskapsførere er underlagt hvitvaskingslovgivningen. Tilsynet dekket derfor også oppfyllelse av plikter etter dette lovverket.

Alle regnskapsforetak er underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll. Finanstilsynets tilsyn dekket derfor om det er gjort en risikovurdering som er tilpasset den konkrete virksomheten, at risikoene er håndtert på en forsvarlig måte og at rapportering har skjedd i samsvar med forskriftens krav. Dersom regnskapsforetaket gjør en forsvarlig vurdering av de ulike risikoene i virksomheten og følger opp disse, vil det bidra til å sikre en hensiktsmessig og betryggende virksomhetsstyring.

Ny regnskapsførerlov trådte i kraft 1. januar 2023. Fra 1. januar 2023 trådte det også i kraft en ny bransjefastsatt standard for "god regnskapsføringsskikk" (GRFS). På tidspunktet for tilsynet, og da de kontrollerte regnskapsoppdragene ble utført, gjaldt den tidligere regnskapsførerloven og den

tidligere GRFS, og det er derfor det regelverket som ligger til grunn for Finanstilsynets vurderinger og konklusjoner i denne saken.

Etter den nye loven har alle godkjente regnskapsførere tittelen "statsautorisert regnskapsfører", tidligere autorisert regnskapsfører. Selskaper med godkjenning fra Finanstilsynet betegnes som "regnskapsselskaper", tidligere autoriserte regnskapsførerselskaper. For enkelhets skyld har Finanstilsynet benyttet de nye begrepene også i omtalen av forhold før ny lov trådte i kraft.

Pliktbrudd Finanstilsynet avdekket i regnskapsselskapet er omtalt i punkt 2. Tilsynet avdekket alvorlige mangler i regnskapsselskapets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. På grunnlag av de forhold som ble avdekket under tilsynet, ble det i foreløpig tilsynsrapport varslet om vedtak om overtredelsesgebyr. Finanstilsynet har vurdert regnskapsselskapets tilsvarende til den foreløpige rapporten, men fastholder at vedtak skal fattes. Begrunnelsen for vedtaket fremgår av punktene 2.4 og 5.

1. Kompensasjonsordningen for næringslivet

Bakgrunnen for tilsynet var at Finanstilsynet hadde mottatt signaler fra Registerenheten i Brønnøysund om at regnskapsselskapet hadde bekreftet søknader etter kompensasjonsordningen for næringslivet som var blitt avvist etter kontroll.

Det fremkom under tilsynet at hovedårsaken til avvikene skyldtes uklarheter vedrørende hvordan sentralavgift for oppdragsgivere som driver drosjevirkosomhet, og hvordan denne skulle behandles under faste uunngåelige kostnader ved søknad om kompensasjon. De aktuelle søknadene ble gjennomgått under tilsynet og avvikene ble forklart og dokumentert. Finanstilsynet har ingen merknader til forholdet.

2. Virksomhetsstyringen i selskapet

2.1 Manglende rettidig innsending av årsregnskap

Det følger av regnskapsloven § 3-1 tredje ledd at regnskapspliktige skal fastsette årsregnskapet innen seks måneder etter regnskapsårets slutt. Det følger videre av regnskapsloven § 8-2 første ledd at årsregnskapet skal sendes Regnskapsregisteret innen en måned etter fastsetting av årsregnskapet (31. juli).

Gjennomgang av kunngjøringer i Enhetsregisteret viser at regnskapsselskapets årsregnskap for 2019, 2020 og 2021 for alle årene ble innsendt for sent i forhold til fristen ved at det ble innsendt henholdsvis 30. september 2020, 5. oktober 2021 og 4. oktober 2022.

Det fremgår av tilsvaret at forsinkelsene for årsregnskapene for 2019 og 2020 skyldtes sykmeldinger hos ansatte i forbindelse med Covid 19-pandemien. Forsinkelsen for 2021 skyldtes at selskapets revisor hadde *"glemt å melde oss i enhetsregisteret og dermed ble denne sendt inn sent."*

Finanstilsynet har merket seg selskapets forklaring om årsaken til den forsinkede innleveringen av årsregnskapene, men forventer at godkjente regnskapsselskaper innretter sin virksomhet slik at regnskapslovens bestemmelser fullt ut blir overholdt. Finanstilsynet konstaterer at det foreligger brudd på regnskapsloven § 8-2 første ledd.

2.2 Registrering i Enhetsregisteret

Det følger av den tidligere regnskapsførerforskriften § 3-1 første ledd at regnskapsfører skal se til at det blir sendt melding til Enhetsregisteret når regnskapsfører påtar seg oppdrag og ved opphør av oppdrag.

Forut for tilsynet ble det innsendt liste som viste at regnskapsselskapet hadde 98 regnskapsoppdrag. Kundeliste som Finanstilsynet innhentet fra Enhetsregisteret i forkant av tilsynet viste at selskapet var registrert som regnskapsfører for 114 oppdrag. Det ble opplyst under tilsynet at selskapet ikke har hatt noen fullgod rutine for registrering av oppdrag i Enhetsregisteret.

Det fremgår av tilsvaret at regnskapsselskapet har hatt svake rutiner for å avregistrere seg som regnskapsfører i Enhetsregisteret, men at rutinen er skjerpet fra og med 2023. Finanstilsynet tar opplysningene til etterretning, men understreker at mangelfull registrering av nye oppdrag og manglende avregistrering av opphørte oppdrag er en overtredelse av den tidligere regnskapsførerforskriften § 3-1 første ledd.

2.3 Timeregistrering

Det følger av bokføringsforskriften § 5-14 at bokføringspliktige som utfører tjenester hvor vederlaget er basert på medgått tid, for hver eier og ansatt skal dokumentere utførte timer. Timene skal spesifiseres per dag fordelt på intern tid og på de enkelte kunder eller oppdrag.

Dokumentasjonen skal være utarbeidet senest innen utløpet av den etterfølgende måned. Med intern tid menes timer brukt på arbeidsoppgaver som ikke kan henføres til kunder eller oppdrag. Dette gjelder også for oppdrag hvor det er avtalt fast pris.

Det ble opplyst under tilsynet at intern tid ikke registreres for noen av oppdragene. Det fremgår av tilsvaret at regnskapsselskapet har gode rutiner for registrering av intern- og ekstern tid og at det ble innsendt dokumentasjon til Finanstilsynet på dette 8. desember 2022. Finanstilsynet har gjennomgått den innsendte dokumentasjonen på nytt, men konstaterer at det ikke er noe i denne dokumentasjonen som underbygger at intern tid blir registrert. Finanstilsynet legger derfor til grunn den informasjonen som ble gitt under tilsynet om at interntid ikke registreres.

Manglende registrering av intern tid er en overtredelse av bokføringsforskriften 5-14.

2.4 Etterlevelse av hvitvaskingsregelverket

Oppsummerende vurdering av regnskapsselskapets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket følger i punkt 5.

2.4.1 Virksomhetsinnrettet risikovurdering

Statsautoriserte regnskapsførere har en viktig rolle i bekjempelsen av hvitvasking og terrorfinansiering, blant annet på grunn av innsikt i sine kunders økonomiske transaksjoner.

Etter hvitvaskingsloven § 7 skal regnskapsfører identifisere og vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til virksomheten. Formålet med risikovurderingen er at rapporteringspliktige skal ha kunnskap om hvilke trusler egen virksomhet er utsatt for og hvilke sårbarheter (iboende risiko) egen virksomhet har. Ved risikovurderingen skal det blant annet tas i betraktning egen virksomhet, herunder særlig art og omfang, tjenester og kundeforhold, type kunder og kundegrupper, samt geografiske forhold. Risikovurderingen skal tilpasses virksomhetens omfang, dokumenteres og holdes oppdatert.

Den virksomhetsinnrettede risikovurderingen er et sentralt element i regnskapsføringsvirksomhetens styrings- og kontrollstruktur, og danner grunnlaget for regnskapsførers arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering. Risikovurderingen skal danne grunnlaget for rutiner, som igjen skal sikre at virksomheten håndterer identifiserte risikoer og oppfyller øvrige plikter etter hvitvaskingslovgivningen. Det er gjennom risikovurderingen at behovet for tiltak som kan redusere risikoen for å bli utnyttet i hvitvasking eller terrorfinansiering synliggjøres.

Det må fremgå av risikovurderingen at regnskapsfører har identifisert hvilke eksterne forhold (trusler mot virksomheten) og interne forhold (sårbarheter ved virksomheten) som påvirker risikoen for at selskapet kan bli brukt som ledd i hvitvasking eller terrorfinansiering. Fordi de eksterne og interne forholdene er bestemmende for selskapets risiko for å bli brukt som ledd i hvitvasking og terrorfinansiering, må risikovurderingen inneholde en samlet vurdering av hvordan eksterne og interne forhold påvirker hverandre (risikoen).

Regnskapsfører må forstå hvordan selskapets ulike tjenester kan brukes av oppdragsgivere som ønsker å hvitvaske eller finansiere terror. Dersom regnskapsfører har oppdragsgivere som driver virksomhet i bransjer med økt risiko for hvitvasking, må risikovurderingen reflektere hvorfor de enkelte bransjer er utsatt for økt risiko for hvitvasking, samt hvilke indikasjoner på hvitvasking eller terrorfinansiering som er knyttet til de enkelte bransjer. Videre må risikovurderingen inkludere spørsmålet om hvilke interne forhold som påvirker risikoen for at selskapet kan bli brukt som ledd i hvitvasking og terrorfinansiering.

Det er regnskapsselskapets *eget* risikobilde som skal kartlegges. Selv om det tas utgangspunkt i en mal for risikovurdering som er utarbeidet av tredjeparter, må slike maler tilpasses den enkelte virksomhet. En konkret tilpasning innebærer at risikovurderingen vil variere i omfang og kompleksitet, avhengig av regnskapsselskapets størrelse, tjenestespekter, kundemasse, internasjonale tilknytning m.m.

Under tilsynet ble dokumentet "*Rutine for å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering*" innsendt. Dokumentet inneholder selskapets virksomhetsinnrettede risikovurdering og rutiner. Dokumentet er basert på en mal fra Regnskap Norge og det fremgår at rutinen er fastsatt av styret 29. november 2022, dvs. etter at det stedlige tilsynet var varslet. Hvitvaskingsansvarlig opplyste under tilsynet at han ikke var kjent med om selskapet hadde gjennomført en virksomhetsinnrettet risikovurdering forut for det som var utarbeidet i november 2022.

Den virksomhetsinnrettede risikovurderingen i selskapet er foretatt ut fra de lovbestemte kriteriene, det vil si at risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering er vurdert i forhold til:

- egen virksomhet – herunder særlig virksomhetens art og omfang,
- virksomhetens produkter, tjenester og kundeforhold,
- type kunde og kundegrupper
- geografiske forhold

Det fremlagte dokumentet inneholder i all hovedsak opplysninger av faktiske opplysninger om regnskapsføringsvirksomheten. Det fremgår ikke noe om interne forhold, tjenestene som tilbys eller selskapets oppdragsgivere som viser hva som eventuelt er en trussel eller sårbarhet for

virksomheten. Det er dermed vanskelig å forstå hvilken risiko selskapet mener ligger bak de enkelte faktaopplysningene.

Videre mangler dokumentet vurderinger av hvorfor regnskapsselskapet kan bli brukt som ledd i hvitvasking, herunder at regnskapsselskapet brukes som ledd i tilsløringsfasen og mer inngående om hvorfor de enkelte tjenester som regnskapsselskapet leverer er utsatt for misbruk, hvilket er grunnleggende for å vurdere den risikoen virksomheten er utsatt for. Det mangler også vurderinger rundt kundeforhold med unormal eller komplisert bruk av reelle rettighetshavere samt kundeforhold tilknyttet politisk eksponerte personer (PEP). Det fremkommer av dokumentet at noen av oppdragsgiverne kan være i risikoutsatte bransjer, men det mangler risikovurdering av de aktuelle bransjene, herunder hvorfor den enkelte bransje utgjør en forhøyet risiko. Ni av oppdragsgiverne er angitt å ha høy risiko, men det er ikke gitt noen begrunnelse for risikoklassifiseringen.

Det fremlagte dokumentet inneholder noen faktaopplysninger rundt regnskapsføringsvirksomheten og kunder, herunder blant annet antall ansatte og andel statsautoriserte regnskapsførere, at medarbeiderne er lokalisert på en kontoradresse, antall kundeoppdrag, faglig kompetanse og kapasitet, uten at det fremgår noen nærmere vurderinger av hvordan disse faktaopplysningene påvirker risikoen i foretaket. Det er bekreftet i dokumentet at svakheter i systemløsninger kan gi økt risiko, samt at omfanget på kontroll som kan bidra til å fange opp mistenkelige transaksjoner er lav. Vurderingen av eventuelle tiltak som iverksettes for å redusere risikoene er angitt generelt og på et overordnet nivå.

Selv om risikoen kan oppleves som liten for mindre regnskapsselskaper, må også disse gjøre reelle vurderinger av situasjonen og dokumentere disse. Det vises for øvrig til at regnskapsføringsvirksomhet i nasjonal risikovurdering (NRA 2022) generelt er ansett å representere betydelig risiko for å bli utnyttet til hvitvasking og terrorfinansiering.

Vedlagt selskapets tilsvarende fulgte et nytt dokument "Virksomhetsinnrettet Risikovurdering" som er et mer omfattende dokument inndelt i delkapitlene;

- 1. Identifisering og vurdering av risikofaktorer*
- 2. Klassifisering av virksomheter etter risikonivå*
- 3. Tiltak og kontrollfunksjoner for å redusere risiko.*

Det fremgår av dokumentet at det er utarbeidet i 2022. Etersom dokumentet ikke ble fremlagt for Finanstilsynet under tilsynet, legger Finanstilsynet at dokumentet er utarbeidet etter tilsynstidspunktet. Det fremgår videre av tilsvaret at regnskapsselskapet i 2020 utarbeidet dokumenter etter hvitvaskingsregelverket, men selskapet har ikke innsendt dokumentasjon til Finanstilsynet som underbygger dette.

Med bakgrunn i de avdekkede manglene i den virksomhetsinnrettede risikovurderingen fremlagt under tilsynet, mener Finanstilsynet at regnskapsselskapet ikke hadde gjennomført en virksomhetsinnrettet risikovurdering som oppfyller hvitvaskingsloven § 7. Plikten til å gjennomføre en virksomhetsinnrettet risikovurdering har vært gjeldende siden oktober 2018. Finanstilsynet anser mangelfull virksomhetsinnrettet risikovurdering som et alvorlig brudd på regnskapsselskapets plikter etter hvitvaskingsloven.

2.4.2 Rutiner

Lovkravet og regnskapsselskapets rutiner

Regnskapsselskapet skal ha skriftlige rutiner som skal sikre etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket, jf. hvitvaskingsloven § 8 første ledd. For at rutinene skal virke etter sin hensikt må de være tilpasset virksomhetens art og omfang, jf. § 8 andre ledd, og det betyr at det må være en sammenheng mellom den virksomhetsinnrettede risikovurderingen og rutinene. At rutinene skal tilpasses virksomhetens art og omfang innebærer at regnskapsselskaper med få kunder og et begrenset tjenestetilbud ikke vil trenge et like omfattende og komplekst rutineverk som større selskaper. Plikten til å ha skriftlige rutiner påhviler imidlertid alle regnskapsselskaper, uansett størrelse, og er en videreføring av tilsvarende plikt etter hvitvaskingsloven av 2009. Rutinene skal være fastsatt på øverste nivå hos den rapporteringspliktige, jf. hvitvaskingsloven § 8 fjerde ledd. Det skal utpekes en person i ledelsen som har et særskilt ansvar for å følge opp rutinene, jf. § 8 femte ledd.

De skriftlige rutinene må dekke både plikter som skal sikre at selskapet har forsvarlig styring og kontroll med antihvitvaskingsarbeidet og plikter som skal ivaretas i den løpende oppdragsutførelsen. Rutinene må angi *hva* som skal gjøres og *hvordan* dette skal gjøres. Det ble opplyst under tilsynet at en medarbeider var utpekt som den som skal ha et særskilt ansvar for regnskapsselskapets antihvitvaskingsrutiner. Vedkommende ble ansatt i januar 2022 og er økonomistudent, og har ingen ledende stilling i selskapet. Regnskapsselskapets rutiner fremgår av det nevnte dokumentet "*Rutine for å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering*". Vedkommende opplyste under tilsynet at han ikke var kjent med om selskapet hadde utarbeidet hvitvaskingsrutiner forut for det som var utarbeidet i november 2022. Finanstilsynet legger til grunn at selskapets eventuelle rutiner uansett har vært lite kjent for deltakere og ansatte i selskapet, og at formålet med rutinene dermed ikke er oppfylt.

Med bakgrunn i manglene, herunder kundetiltak, som ble avdekket under tilsynet, mener Finanstilsynet at regnskapsselskapet ikke oppfyller kravet i hvitvaskingsloven § 8 til å ha virksomhetstilpassede og oppdaterte rutiner som sikrer håndtering av risiko og oppfyllelse av plikter etter hvitvaskingsregelverket. I tillegg er regnskapsselskapets rutiner utarbeidet etter at selskapet ble varslet om tilsyn fra Finanstilsynet, og det er heller ikke utpekt en person i ledelsen som har et særskilt ansvar for å følge opp rutinene. Det er konstatert brudd på regnskapsselskapets plikter etter hvitvaskingsloven § 8.

Under følger en videre beskrivelse av områder hvor Finanstilsynet har avdekket mangler eller brudd på bestemmelser i hvitvaskingsloven.

Kundetiltak

For at regnskapsselskapet skal kunne bidra til bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering, er det sentralt at pliktene i hvitvaskingsloven kapittel 4 om kundetiltak og løpende oppfølging oppfylles. For å sikre dette, må det foreligge skriftlige rutiner som angir hvilke kundetiltak som skal gjennomføres og konkret hvordan disse skal gjennomføres.

Risikoklassifisering

Det følger av hvitvaskingsloven § 9 at rapporteringspliktige skal gjennomføre kundetiltak og løpende oppfølging på grunnlag av en vurdering av risiko for hvitvasking og terrorfinansiering. Risikoen skal vurderes ut fra blant annet kundeforholdets formål, mengden kundemidler som skal inngå i kundeforholdet, transaksjoners størrelse og regelmessigheten og varigheten av kundeforholdet.

Det fremgår av den oppdragsoversikten Finanstilsynet mottok før tilsynet at selskapet har 98 oppdragsgivere. I oversikten er 73 oppdrag klassifisert med lav risiko, 16 oppdrag er klassifisert med middels risiko, mens ni oppdrag er klassifisert med høy risiko. Verken i oversikten eller i andre dokumenter fremgår det noen begrunnelse for den fastsatte risikoklassifiseringen. Alle de fem oppdragene Finanstilsynet kontrollerte under tilsynet var klassifisert med lav risiko. Det var imidlertid gjennomført kundetiltak som tilsier at kundene likevel anses å ha normal risiko. Hva som ble utført av forsterkede kundetiltak for de kundene som var angitt med høy risiko, kunne ikke dokumenteres.

Det er konstatert brudd på regnskapsselskapets plikter etter hvitvaskingsloven § 9.

2.4.3 Øvrige plikter etter hvitvaskingsloven

Opplæring

Virksomheten er pålagt å sikre at ansatte og andre som utfører oppdrag for foretaket, gis tilstrekkelig opplæring, jf. hvitvaskingsloven § 36. Opplæringen skal gis slik at de ansatte og andre som utfører oppdrag for foretaket er kjent med virksomhetens risikoeksponering og forpliktelser etter hvitvaskingsloven. De skal også kunne gjenkjenne forhold som kan indikere hvitvasking og terrorfinansiering. Alle ansatte og andre som utfører oppdrag på vegne av foretaket, må gis opplæring i de grunnleggende kravene etter hvitvaskingsloven, hva som er hensynene bak regelverket, og hva som er den rapporteringspliktiges rolle i bekjempelsen av hvitvasking og terrorfinansiering. I tillegg må de ansatte få spesifikk opplæring som er tilpasset de arbeidsoppgavene de utfører. Opplæringen skal gis jevnlig slik at kunnskapen vedlikeholdes og oppdateres. Virksomheten skal kunne dokumentere etterlevelse av opplæringsforpliktelsene, og må dermed ha en opplæringsplan, samt dokumentasjon av innhold og gjennomføring. Opplæringsplanen må utformes slik at det fremgår klart hvilke temaer det gis opplæring i og hvem som har fått opplæring, herunder også hvitvaskingsansvarlig og foretakets ledelse.

Det ble under tilsynet fremlagt en presentasjon av hvitvaskingsregelverket som vedkommende med et særlig ansvar for selskapets antihvitvaskingsarbeid hadde gjennomgått med de øvrige i regnskapsselskapet for en tid tilbake. Det ble opplyst at det ikke forelå noe referat fra dette møtet. Det kunne heller ikke fremlegges noen opplæringsplan for verken hvitvaskingsansvarlig eller andre ansatte. Forholdet er ikke omtalt i selskapets tilsvarende.

Finanstilsynet mener at det foreligger brudd på opplæringsplikten etter hvitvaskingsloven § 36.

3. Gjennomgang av regnskapsoppdrag

Under tilsynet ble utøvelsen av regnskapsoppdrag kontrollert, samt at det ble kontrollert om det var etablert organisasjon, rutineopplegg og intern kontroll i forhold til kravene i regnskapsførerloven, herunder kravet til god regnskapsføringsskikk, jf. § 2 andre ledd.

Fem oppdrag (oppdrag A – E) ble kontrollert for å gjennomgå den dokumentasjonen regnskapsselskapet utarbeider. Gjennomgangen baserte seg på dokumentasjon for 2021. Ingen av oppdragsgiverne hadde revisjonsplikt. Det er benyttet medarbeider på alle oppdragene. Finanstilsynet viser til den foreløpige tilsynsrapporten hvor blant annet navn og organisasjonsnummer på regnskapsoppdragene fremgår.

Ved gjennomgang av enkeltoppdrag ble følgende forhold kontrollert:

- Skattemelding med vedlegg
- Oppdragsavtale med eventuelle vedlegg og fullmakter
- Kundetiltak på oppdragsnivå etter hvitvaskingsregelverket
- Fremdriftsoversikt
- Dokumentasjon av vurdering av oppdragsgivers interne rutiner
- Dokumentasjon av gjennomført kvalitetskontroll, herunder overordnet intern kontroll på oppdragsnivå og kontroll av medarbeiders oppdragsutførelse.
- Saldobalanse, avstemminger og underliggende dokumentasjon av balansekontoeer per 31.12.2021
- Eventuell kommunikasjon med oppdragsgiver om uregelmessigheter i oppdraget
- Perioderapport og periodiske avstemminger for en valgt periode

Ved gjennomgang av de kontrollerte oppdragene, ble det ikke avdekket vesentlige mangler i forhold til de krav som stilles i regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk og annen relevant lovgivning.

4. Finanstilsynets konklusjon

Godkjenningsordningen for regnskapsførere ble innført for å øke og sikre kvaliteten på regnskapene og rapportene som blir levert til oppdragsgiverne og andre brukere av regnskapet, herunder offentlige myndigheter. Regnskapspliktige som setter bort sitt regnskap til godkjente regnskapsselskap og statsautoriserte regnskapsførere skal kunne ha tillit til at oppdraget blir utført i samsvar med god regnskapsføringsskikk og at regnskap og rapporter har god fagmessig kvalitet.

Tilsynet viste at regnskapsselskapet har iverksatt rutiner på de fleste sentrale områder i samsvar med de krav som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk, men tilsynet avdekket også enkelte mangler, blant annet var ikke regnskapsselskapets årsregnskap for tre år innsendt rettidig, det var manglende registrering i Enhetsregisteret og intern tid ble ikke dokumentert. Det var videre vesentlige mangler i regnskapsselskapets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket, det vises til punkt 2.4 og 5.

Finanstilsynet forutsatte i foreløpig tilsynsrapport at det ble satt i verk tiltak for å rette opp i de mangler som ble konstatert under tilsynet, samt at regnskapsselskapet sørger for å etablere rutiner som sikrer at alle krav som stilles etter regnskapsførerregelverket, herunder god regnskapsføringsskikk, og annen relevant lovgivning blir oppfylt og at disse etterleves. Finanstilsynet legger til grunn at regnskapsselskapet gjennomgår sine rutiner.

Når det gjelder mangler ved regnskapsselskapets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket og konsekvensen av disse manglene vises det til punkt 5 under.

5. Vedtak om ileggelse av overtredelsesgebyr

5.1 Rettslig grunnlag

Overtredelsesgebyr kan ilegges for brudd på en rekke plikter etter hvitvaskingsregelverket, herunder bestemmelsene knyttet til risikovurderinger, rutiner, utførelsen av kundetiltak samt undersøkelse og rapportering. Hvilke overtredelser og hvordan overtredelsesgebyret skal beregnes følger av hvitvaskingsloven §§ 49 og 50, som lyder:

"§ 49. Overtredelsesgebyr

(1) Dersom rapporteringspliktige eller noen som har handlet på vegne av et rapporteringspliktig foretak, har overtrådt §§ 6 til 8, kapittel 4, §§ 25, 26, 27, 28, 30, 35, 36, 39, 42, forskrift gitt i medhold av disse bestemmelsene eller forskrift gitt i medhold av § 52, kan tilsynsmyndigheten ilegge den rapporteringspliktige overtredelsesgebyr.

Overtredelsesgebyr kan ilegges rapporteringspliktige foretak selv om ingen enkeltperson har utvist skyld. [...]

[...]

(4) Rapporteringspliktige som nevnt i § 4 første ledd bokstav d, f, l, m og o, annet og femte ledd, kan ilegges overtredelsesgebyr på inntil 9 millioner kroner. [...]

[...]

§ 50. Vurderingsmomenter for forbud mot å ha ledelsesfunksjon og vedtak om overtredelsesgebyr

Ved vurderingen av om det skal [...] ilegges overtredelsesgebyr etter § 49, skal det blant annet tas hensyn til

a) overtredelsens grovhet og varighet

b) overtrederens grad av skyld

c) overtrederens økonomiske evne

d) den rapporteringspliktiges risikovurderinger etter § 7 og rutiner etter § 8

e) fordeler som er oppnådd eller kunne ha vært oppnådd ved overtredelsen

f) om tredjeparter er påført tap

g) graden av samarbeid med myndighetene

h) eventuelle tidligere overtredelser av hvitvaskingsloven eller forskrifter med hjemmel i loven

De samme momentene skal hensyntas ved utmålingen av overtredelsesgebyr."

Vedtak om ileggelse av overtredelsesgebyr vil bygge på en helhetsvurdering. Vurderingen skal inkludere konkrete vurderinger av relevante momenter i hvitvaskingsloven § 50. Listen over vurderingsmomenter er ikke uttømmende og angir ikke hvilken vekt de ulike momentene har i helhetsvurderingen.

På bakgrunn av rettspraksis legger Finanstilsynet til grunn at det ved ileggelse av overtredelsesgebyr overfor foretak stilles krav om at den eller de som har opptrådt på vegne av foretaket, har utvist alminnelig uaktsomhet. Skyldkravet kan oppfylles ved anonyme og kumulative feil.

5.2 Finanstilsynets vurdering

Et velfungerende system for å avdekke og forebygge hvitvasking og terrorfinansiering forutsetter god etterlevelse fra de rapporteringspliktiges side. Det er viktig for tilliten til hvitvaskingsregelverket og de rapporteringspliktige at brudd på regelverket oppdages og sanksjoneres. Bruk av overtredelsesgebyr innebærer at tilsynsenhetene ikke oppnår økonomiske fordeler av manglende etterlevelse av lovkrav, og vil ha en viktig allmennpreventiv virkning.

Tilsynet avdekket en rekke brudd på regnskapsselskapets plikter etter hvitvaskingsregelverket, herunder mangler ved utarbeidelse av virksomhetsinnrettet risikovurdering, rutiner, utførelsen av kundetiltak og opplæring. Samtlige plikter som er brutt kan sanksjoneres etter hvitvaskingsloven § 49. De avdekkede forhold viser etter Finanstilsynets oppfatning en gjennomgående svikt i selskapets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket.

Når det gjelder overtredelsenes grovhet, legger Finanstilsynet til grunn at det skal ses hen til overtredelsens karakter. Bestemmelsene om både virksomhetsinnrettet risikovurdering, rutiner og etterlevelsen av disse er helt grunnleggende for å etterleve hensynet bak hvitvaskingsregelverket om å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. De påpekte mangler i den virksomhetsinnrettede risikovurderingen, mangler ved regnskapsselskapets rutiner og manglende opplæring er alvorlig. Samlet sett er manglene grove.

Når det gjelder overtredelsenes varighet, viser Finanstilsynet til at loven trådte i kraft 15. oktober 2018 og at tilsynet fant sted i november 2022. Regnskapsselskapet har derfor hatt lang tid til å innrette seg etter ny hvitvaskingslov. Pliktbruddene har dermed også pågått i lang tid.

I vurderingen av skyld, må det forutsettes at regnskapsfører setter seg inn i det regelverket som gjelder for virksomheten. Hvitvaskingsloven er et sentralt regelverk der regnskapsførere skal ivareta viktige samfunnsmessige interesser. Gjennom regnskapsførerloven er regnskapsselskapet underlagt regelverk som skal sikre styring og kontroll av risiko og oppdragsutførelse. Dette innebærer at regnskapsselskapet er godt kjent med alminnelige prinsipper for risikostyring og internkontroll, som også er de som gjelder for styring og kontroll av risikoen etter hvitvaskingsloven. For at denne risikoen skal håndteres på forsvarlig måte i samsvar med hvitvaskingsloven, må regnskapsselskapet ha oppmerksomhet rettet mot dette området, prioritere arbeidet og sette av tilstrekkelige ressurser.

Finanstilsynet mener at dette ikke har vært situasjonen i regnskapsselskapet. Regnskapsselskapet forventes å ha rutiner og treffe systematiske tiltak for å kunne oppfylle de regulatoriske kravene for hvordan virksomheten og dets medarbeidere skal gjennomføre nødvendige tiltak for å oppfylle kravene. Videre skal selskapets øverste nivå påse at virksomheten er gjenstand for betryggende kontroll. Etter Finanstilsynets vurdering er selskapets manglende oppfølging av hvitvaskingsloven uaktsomt. Finanstilsynet mener at det kan ha sviktet på flere nivåer i foretaket.

Videre er det Finanstilsynets oppfatning at manglende gjennomføring av pliktene etter hvitvaskingsloven, som regnskapsselskapet har vært underlagt i flere år, øker graden av skyld.

5.3 Vedtak

På bakgrunn av en helhetlig vurdering av de forhold som ble avdekket under tilsynet, hensyntatt overtredelsenes art og omfang, regnskapsselskapets skyldgrad og økonomiske evne, har Finanstilsynet fattet følgende vedtak:

Regnskapsexperten DA plikter å betale et gebyr på kroner 50 000 (femtitusen) for overtredelse av §§ 7, 8, 9 og 36 i lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, jf. § 49, jf. § 50. Overtredelsesgebyret tilfaller statskassen.

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter at vedtaket er mottatt. Klage sendes Finanstilsynet. Klageinstans er Finansdepartementet. Forvaltningsloven §§ 18 og 19 om partenes adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter gjelder. Det kan søkes om utsatt iverksetting av vedtaket, jf. forvaltningsloven § 42.

Overtredelsesgebyrer innkreves av Skatteetaten ved Statens innkrevingsentral. I tilfeller der vedtaket ikke påklages, vil Statens innkrevingsentral sende krav om betaling umiddelbart etter klagefristens utløp. I tilfeller der vedtaket påklages, sendes kravet etter at klagen er avgjort av Finansdepartementet. Statens innkrevingsentralers frist for betaling er tre uker etter at faktura er sendt.

For Finanstilsynet

Anne Merethe Bellamy
direktør

Anders Sanderlien Hole
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.